

การเสริมสร้างสุขภาวะด้านแรงงานในจังหวัดหนองคาย

สิริกร นามลาบุตร¹, นุชสิทธิ์ จิตแก้ว², พีรวิชญ์ นามลาบุตร²

¹ศูนย์ข้อมูลทีปรึกษา สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ กระทรวงการคลัง กรุงเทพมหานคร

²สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ กรุงเทพมหานคร

วันรับ: 18 เม.ย. 2567

วันแก้ไข: 14 พ.ค. 2567

วันตอบรับ: 17 พ.ค. 2567

บทนำ

สุขภาวะของแรงงานเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืน แรงงานที่มีสุขภาพดีและมีความสุขจะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การเสริมสร้างสุขภาวะด้านแรงงานจึงจำเป็นเพื่อให้แรงงานมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตและสุขภาพสังคมที่ดี ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มผลผลิต ลดการขาดงาน ลดอัตราการเจ็บป่วยและการบาดเจ็บที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ลดค่าใช้จ่ายด้านการรักษาพยาบาลและการชดเชย และที่สำคัญสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กร

จังหวัดหนองคายมีประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 375,002 คน มีผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 232,381 คน หรือร้อยละ 62 และผู้ที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน 142,621 คน ร้อยละ 38 ดังตารางที่ 1 และ 2⁽¹⁾

ผู้อยู่ในกำลังแรงงานถือได้ว่าเป็นวัยที่มีความพร้อมทางด้านร่างกายซึ่งเป็นวัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคมและการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัดหนองคาย แต่ก็มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสุขภาพมากกว่าช่วงวัยอื่น อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี ส่งผลให้เกิดการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจสูง การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีที่สูงขึ้น การผลิตที่มากขึ้น เกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน มีการนำเข้าวัตถุดิบและการใช้สารเคมีอันตรายมาใช้ในการผลิตมากยิ่งขึ้น ส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อภาวะสุขภาพของคนทำงาน เป็นโรคจากการประกอบอาชีพ (occupation diseases) และโรคเนื่องจากงาน มลพิษสิ่งแวดล้อมมากขึ้นถึงขั้นทุพพลภาพและเสียชีวิต เช่น ความเสี่ยงจากการทำงาน

การมีพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่เหมาะสม การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในกลุ่มประชากรวัยแรงงานจึงไม่ใช่เป็นเพียงการสร้างความเข้มแข็งทางสุขภาพซึ่งส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจในปัจจุบัน แต่ยังมีหมายรวมถึงการสร้างฐานความเข้มแข็งทางสุขภาพให้วัยทำงานเพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่การเป็นผู้สูงวัยที่พึ่งตัวเองให้ได้มากที่สุด เป็นภาระต่อสังคมน้อยที่สุด มีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมทั้งการส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศในอนาคตอีกด้วย⁽²⁾ ซึ่งสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านแรงงานระดับจังหวัดหนองคาย (พ.ศ. 2566-2570) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในประเด็น (3) ประเด็นความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม (3.2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ (3.2.1) แผนย่อยการคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานและหลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ แนวทางการพัฒนาขยายฐานความคุ้มครองทางสังคม และสร้างหลักประกันสวัสดิการสำหรับแรงงาน “...ส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงานของแรงงาน...”⁽³⁾

การเสริมสร้างสุขภาวะด้านแรงงานในจังหวัดหนองคาย มีการดำเนินการดังนี้

1. หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชน และนายจ้าง จัดให้มีการเสริมสร้างสุขภาวะ โดยการตรวจสุขภาพแรงงานเป็นประจำทุก 6 เดือน เพื่อตรวจคัดกรองความเสี่ยงของการเจ็บป่วยที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน

2. หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชน และนายจ้าง จัดให้มีความรู้เกี่ยวกับการเสริมสร้างสุขภาวะ โดยฝึกอบรมแก่แรงงานเกี่ยวกับวิธีป้องกันเพื่อความปลอดภัยของแรงงาน ปีละ 2 ครั้ง

3. หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชน และนายจ้าง มีการส่งเสริมสุขภาพโดยการจัดกิจกรรม ตรวจสอบสุขภาพฟรี การฉีดวัคซีน และการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพ นอกจากนี้แล้ว มีการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปลอดภัยและมีสุขภาพดี เช่น การจัดให้มีพื้นที่ออกกำลังกาย สนับสนุนแรงงานให้สร้างค่านิยมที่มีสุขภาพที่ดี เช่น การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ครบทั้ง 5 หมู่ การออกกำลังกายเป็นประจำและต่อเนื่อง

4. หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชน และนายจ้าง มีการติดตามสุขภาพของแรงงานเป็นประจำ เพื่อตรวจหาสัญญาณของการเจ็บป่วยที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ตรวจสอบสภาพแวดล้อมการทำงานเป็นประจำเพื่อให้แน่ใจว่ายังคงปลอดภัยและมีสุขภาพดี ปีละ 1 ครั้ง

5. หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชน และนายจ้าง จัดให้มีมีส่วนร่วมของแรงงาน โดยจัดตั้งคณะกรรมการสุขภาพและความปลอดภัยที่ประกอบด้วยแรงงานและผู้จัดการ ให้แรงงานมีส่วนร่วมในการระบุและแก้ไขความเสี่ยงด้านสุขภาพ สร้างวัฒนธรรมที่เน้นสุขภาพและความปลอดภัย ดังภาพที่ 1

สรุป

การเสริมสร้างสุขภาวะด้านแรงงานในจังหวัดหนองคาย เป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืน แรงงานที่มีสุขภาพดี และมีความสุข สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ตารางที่ 1 ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน จังหวัดหนองคาย

สถานะ	จำนวน/คน	ร้อยละ
ผู้มีงานทำ	228,401	60.9
ผู้ว่างงาน	1,389	0.4
ผู้รอฤดูกาล	2,591	0.7

ตารางที่ 2 ผู้ที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน จังหวัดหนองคาย

สถานะ	จำนวน/คน	ร้อยละ
งานบ้าน	38,681	10.3
เรียนหนังสือ	36,839	9.8
เด็ก/ชรา/ป่วย/พิการ จนไม่สามารถทำงานได้	55,469	14.8
อื่นๆ (พักผ่อน เกษียณการทำงาน ไม่สมัครใจทำงาน ดูแลผู้ป่วยและดูแลบุตร ตั้งครรภ์)	11,632	3.1

ภาพที่ 1 วิธีการเสริมสร้างสุขภาวะด้านแรงงานในจังหวัดหนองคาย

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักงานสถิติจังหวัดหนองคาย. การสำรวจภาวะการทำงานของประชากรจังหวัดหนองคาย ไตรมาส 4 พ.ศ. 2566 [อินเทอร์เน็ต]. [สืบค้นเมื่อ 14 เม.ย. 2567]. แหล่งข้อมูล: <https://nongkhai.nso.go.th/page-survey-of-the-working-conditions-of-the-population-of-nong-khai-province,-4th-quarter-2023.html>
2. วิชชุพร เกตุโหม, ทิวาวรรณ ชื่อสัตย์. การศึกษาการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพพนักงานในสถานประกอบการ 3 แห่ง. กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข [อินเทอร์เน็ต]. [สืบค้นเมื่อ 16 เม.ย. 2567]. แหล่งข้อมูล: https://mwi.anamai.moph.go.th/th/mwi-research/download?id=108473&mid=36865&mkey=m_document&lang=th&did=28108
3. สำนักงานแรงงานจังหวัดหนองคาย. แผนปฏิบัติการด้านแรงงานจังหวัดหนองคาย (พ.ศ. 2566-2570) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 [อินเทอร์เน็ต]. [สืบค้นเมื่อ 14 เม.ย. 2567]. แหล่งข้อมูล: https://nongkhai.mol.go.th/wp-content/uploads/sites/70/2023/07/lovepdf_merged-8.pdf